

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/495421

Zaaknummer : ACM/18/033141

Tarievenbesluit TenneT 2019

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 41c, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Achtergrond en systematiek	3
	2.1 Achtergrond	3
	2.2 Systematiek	4
3	Procedure voor de totstandkoming van dit besluit	4
4	Totstandkoming van de tarieven	5
	4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties	5
	4.1.1 <i>Toepassing van de wettelijke formule</i>	6
	4.1.2 <i>De gemaakte kosten voor niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen</i>	7
	4.1.3 <i>Gemaakte doelmatige kosten voor de verwerving van een bestaand net</i>	7
	4.1.4 <i>Geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen</i>	7
	4.1.5 <i>Geschatte kosten voor RCR-investeringen</i>	8
	4.1.6 <i>Kosten voor de systeemtaken</i>	8
	4.1.7 <i>Inkoopkosten naastgelegen netten</i>	9
	4.1.8 <i>Conclusie</i>	9
	4.2 Tariefcorrecties	10
	4.2.1 <i>Tariefcorrecties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid</i>	11
	4.2.2 <i>Tariefcorrecties op grond van een specifieke wettelijke bevoegdheid</i>	13
	4.2.3 <i>Conclusie</i>	15
	4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties	15
	4.4 Wijziging rekenvolumina 2019	15
	4.5 Tarieven	16
5	Dictum	17
	Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2019	18
	Bijlage 2 – Relevante wettelijke bepalingen	19
	Bijlage 3 – Formulebijlage RCR-investeringen	22

1 Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de tarieven vast die TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) met ingang van 1 januari 2019 ten hoogste in rekening mag brengen voor het uitvoeren van haar wettelijke taken. Deze wettelijke taken zijn de transporttaken en de systeemtaken. Het gaat om de tarieven voor het transport op het extra hoogspanningsnet (hierna: EHS-netten) en voor het transport op het hoogspanningsnet (hierna: HS-netten). De ACM is bevoegd de tarieven vast te stellen op grond van artikel 41c, eerste en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Daarnaast stelt de ACM de rekenvolumina van TenneT gewijzigd vast op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet.
2. In dit besluit licht de ACM eerst de achtergrond en systematiek van de tariefregulering toe (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3) en de totstandkoming van de tarieven (hoofdstuk 4). Daarna stelt de ACM de tarieven vast in het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast drie bijlagen. Bijlage 1 betreft de rekenmodule voor het jaar 2019. Dit is een Excelbestand dat de ACM publiceert op www.acm.nl. Bijlage 2 bevat de relevante wettelijke bepalingen. Bijlage 3 bevat een uitwerking van de formules die de ACM gebruikt bij het berekenen van de vergoeding voor de vermogenskosten en (totale) kosten voor de RCR-investeringen. Alleen de uiteindelijke vergoedingen en correcties zijn terug te vinden in de rekenmodule tarievenbesluit¹, de vergoedingen worden namelijk buiten de rekenmodule berekend. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

3. Elektriciteit wordt getransporteerd via elektriciteitsnetten. De netbeheerder voert wettelijke taken uit voor het door hem beheerde net. Voor TenneT gaat het om de transporttaken zoals neergelegd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de E-wet en de systeemtaken zoals neergelegd in artikel 16, tweede lid, van de E-wet. TenneT voert deze wettelijke taken uit op het landelijk hoogspanningsnet.² Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Voor het verrichten van de wettelijke taken brengt de netbeheerder tarieven in rekening. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, stelt de ACM de tarieven vast die TenneT ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de transporttaken en van de systeemtaken (hierna gezamenlijk: transporttarieven). Met dit besluit stelt de ACM de tarieven vast die TenneT met ingang van 1 januari 2019 ten hoogste in rekening mag brengen.

---

¹ Bijlage 1

² Het landelijk hoogspanningsnet omvat het extra hoogspanningsnetwerk (met een spanningsniveau van 220/380 kV, hierna: EHS-netten) en het hoogspanningsnet (met een spanningsniveau van 110/150 kV, hierna: HS-netten).

2.2 Systematiek

4. De transporttarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor TenneT vast in een methodebesluit. Met de methode van regulering voor TenneT beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen. De ACM heeft op 30 augustus 2016 de methode voor de reguleringsperiode 2017-2021 vastgelegd in het methodebesluit transporttaken³ en in het methodebesluit systeemtaken.⁴ Op 13 april 2017 heeft de ACM het methodebesluit transporttaken op enkele punten gewijzigd.⁵ De methodebesluiten zijn van toepassing op dit tarievenbesluit.
5. Op basis van het methodebesluit transporttaken worden de x-factor en rekenvolumina vastgesteld. Voor TenneT zijn de x-factor en rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2017-2021 vastgesteld bij besluit van 1 november 2016 (hierna: x-factorbesluit).⁶ De bovengenoemde wijziging van het methodebesluit transporttaken leidde tevens tot een wijziging van de x-factor. Het x-factorbesluit is daarom ingetrokken en vervangen met het besluit van 18 april 2017.⁷ Om de tarieven vast te stellen, berekent de ACM eerst de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties. Deze worden berekend met de formule uit artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet en de toevoegingen als bedoeld in artikel 41b, eerste en derde lid, van de E-wet. Vervolgens bepaalt de ACM welke tariefcorrecties hierop moeten worden aangebracht om zo tot de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te komen.
6. De totale inkomsten inclusief tariefcorrecties zijn de inkomsten die de netbeheerder maximaal met de transporttarieven mag verdienen. De netbeheerder is verplicht om een voorstel voor de tarieven in te dienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de E-wet en de Tarieencode elektriciteit. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.
7. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 4 van de methodebesluiten.

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

8. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet dient voor 1 oktober een tarievenvoorstel aan de ACM te sturen.
9. Veel van de gegevens die de ACM gebruikt voor het berekenen van de inkomsten van TenneT komen uit de reguleringsdata die TenneT jaarlijks aan de ACM verstrekt. De ACM heeft de reguleringsdata van het jaar 2017 ontvangen op 24 september 2018. Voor het vaststellen van dit besluit is de ACM onder meer van deze gegevens uitgegaan.

---

³ Besluit van 30 augustus 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/205075.

⁴ Besluit van 30 augustus 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/205074.

⁵ Besluit van 13 april 2017 met kenmerk ACM/DE/2017/201480_OV. Dit gewijzigde besluit treedt met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 januari 2017.

⁶ Besluit van 1 november 2016 met kenmerk ACM/DE/2016/205151_OV.

⁷ Besluit van 18 april 2017 met kenmerk ACM/DE/2017/201610_OV. Dit gewijzigde besluit treedt met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 januari 2017.

10. De ACM heeft op 31 augustus 2018 een tarievenmodule inclusief invulinstructie en auditinstructie ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel aan TenneT gestuurd. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de inkomsten worden berekend en de tarieven kunnen worden ingevuld. De ACM heeft TenneT verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie en de ingevulde gegevens te laten controleren door een externe accountant conform een auditinstructie.
11. Op 28 september 2018 heeft de ACM het tarievenvoorstel, voorzien van een toelichting en een controleverklaring van een externe accountant, voor het jaar 2019 van TenneT ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 2 oktober 2018 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.
12. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft geen reacties ontvangen op het voorstel van TenneT.
13. De ACM heeft op 19 oktober 2018 vragen gesteld aan TenneT naar aanleiding van haar tarievenvoorstel. Op 26 oktober 2018 heeft de ACM antwoorden ontvangen op deze vragen.
14. De ACM heeft op 2 november 2018 aan TenneT gevraagd om een aangepast tarievenvoorstel in te dienen vanwege de bijstelling van de consumentenprijsindex voor augustus 2018 door het CBS. Op 8 november 2018 heeft de ACM dit aangepaste tarievenvoorstel van TenneT ontvangen.

4 Totstandkoming van de tarieven

15. De ACM stelt tarieven vast voor het transport op EHS-netten en voor het transport op HS-netten. De tarieven komen tot stand in vijf stappen. Elke stap wordt uitgevoerd voor zowel EHS-netten als HS-netten. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.1). Stap twee is de berekening van de hoogte van de tariefcorrecties (paragraaf 4.2). De derde stap betreft de berekening van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.3). De vierde stap betreft het beoordelen van de wijziging van de rekenvolumina (paragraaf 4.4). Ten slotte volgt de beoordeling van de tarieven aan de hand van de Tarieencode elektriciteit (paragraaf 4.5). Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties is te vinden in bijlage 1 bij dit besluit.

4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties

16. De totale inkomsten exclusief tariefcorrecties die TenneT in het jaar 2019 mag ontvangen zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. Deze inkomsten exclusief tariefcorrecties bestaan uit:
  1. de toepassing van de wettelijke formule (artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet);
  2. de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een

- netbeheerder was aangewezen, voor zover deze kosten doelmatig zijn (artikel 41b, eerste lid, onderdelen g, van de E-wet);
3. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder zal maken voor een RCR-investering (artikel 41b, eerste lid, onderdelen h, van de E-wet);
  4. en de geschatte kosten die de netbeheerder heeft voor een RCR-investering (artikel 41b, eerste lid, onderdelen i, van de E-wet);
  5. een schatting van de kosten voor de systeemtaken (artikel 41b, derde lid, van de E-wet);
  6. een schatting van de inkoopkosten naastgelegen netten in het jaar 2019 (artikel 41b, tweede lid, van de E-wet).

4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule

17. De wettelijke formule in artikel 41b in de E-wet luidt als volgt:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1}$$

waarbij

- TI_t de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
- TI_{t-1} de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
- cpi de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
- x de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;
- q de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

18. De ACM berekent de totale inkomsten uit de tarieven in het voorafgaande jaar in bijlage 1 bij dit besluit. Uit de berekening volgt dat deze totale inkomsten 2018 EUR 433.221.207 bedragen. Dit is TI_{t-1} zoals bedoeld in randnummer 17.

19. De ACM baseert zich op gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2019 bedraagt 2,1%.⁸

---

⁸ Het CBS heeft in september het voorlopige cpi-cijfer voor augustus gepubliceerd. Dit voorlopige cijfer was 2,3%. Na vaststelling bleek dat dit cijfer niet juist was, omdat de onderliggende metadata incompleet waren. Het CBS heeft daarom

20. De ACM heeft de x-factor voor de periode 2017-2021 gewijzigd vastgesteld in het gewijzigde x-factorbesluit 2017-2021. De x-factor voor TenneT is vastgesteld op 0,92 per jaar.
21. Uit de toepassing van de wettelijke formule volgt daarmee dat de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en exclusief toevoegingen EUR 438.333.217 bedragen voor het jaar 2019. Dit bedrag bestaat uit twee delen: EUR 139.146.827 voor EHS-netten en EUR 299.186.390 voor HS-netten.

4.1.2 De gemaakte kosten voor niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen

22. Op grond van artikel 41b, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet neemt TenneT in haar tarievenvoorstel de gemaakte kosten in acht voor niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen, zoals bedoeld in artikel 20d of 20e, tweede of derde lid, van de E-wet, voor zover de kosten doelmatig zijn. De basis voor de doelmatigheidsbeoordeling is de 'Beleidsregel ACM beoordeling doelmatige kosten van niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen'.⁹
23. In 2016 en 2017 heeft TenneT (gedeeltes van) twee niet-reguliere uitbreidingsinvesteringen in gebruik genomen. Het gaat om de investeringen in een gedeelte van de Randstad Noordring, onder andere de verbinding Vijfhuizen-Beverwijk, en het station Breukelen-Kortrijk. Deze twee investeringen heeft de ACM op doelmatigheid beoordeeld. De ACM gaat de uitkomsten van de doelmatigheidsbeoordeling nog niet verwerken in de tarieven 2019. De reden is dat nog niet alle investeringen na ingebruikname van deze projecten afgerond zijn en dat TenneT een kabel van de verbinding Vijfhuizen-Beverwijk gaat herstellen om de beoogde transportcapaciteit te realiseren. De ACM zal de uitkomsten hiervan integraal in een later jaar in de tarieven verwerken.

4.1.3 Gemaakte doelmatige kosten voor de verwerving van een bestaand net

24. Op grond van artikel 41b, eerste lid, onderdeel g, van de E-wet neemt TenneT de doelmatige kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net in acht.
25. De ACM berekent de vergoeding voor de kosten 2019 van de overname van HS-installatie Deltius. Deze investering is nog niet beoordeeld op doelmatigheid, de vergoeding houdt daarom nog geen rekening met een dergelijke beoordeling. De ACM berekent de vergoeding van de operationele kosten en kapitaalkosten op basis van de gerapporteerde regulatorische waarden van de activa. Dit resulteert in een vergoeding van EUR 198.629 die wordt toegevoegd aan de totale inkomsten 2019 voor HS-netten.

4.1.4 Geschatte vermogenskosten voor RCR-investeringen

26. Op grond van artikel 41b, eerste lid, onderdeel h, van de E-wet neemt TenneT de geschatte vermogenskosten in acht die zij zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen

---

bij de definitieve vaststelling in oktober het cpi-cijfer herzien naar 2,1%.

⁹ Besluit van 31 oktober 2017, Stcrt. 2017, 62627.

investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is (hierna: RCR-investeringen). Dit is conform het methodebesluit transporttaken 2017-2021. De ACM sluit hiermee tevens aan bij de methodiek van het methodebesluit netbeheerder van het net op zee 2017-2021.

27. TenneT heeft ten behoeve van het tarievenvoorstel de geschatte waarden op 1 januari 2019 en 31 december 2019 van de activa in aanbouw opgegeven en toegelicht. De ACM berekent hiermee de geschatte vermogenskosten 2019 voor RCR-investeringen die nog niet in gebruik zijn genomen. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2019 van EUR 35.011.238 voor EHS-netten en EUR 1.819.155 voor HS-netten.
28. TenneT heeft ten behoeve van het tarievenvoorstel tevens de geschatte waarden op 1 januari 2018 en 31 december 2018 van de activa behorende tot het project Friese netten opgegeven en toegelicht. TenneT mag voor deze activa in aanbouw nog een schatting van de vermogenskosten opgeven voor het lopende jaar 2018, omdat deze investeringen pas in 2018 de officiële RCR-status hebben gekregen. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2019 van EUR 61.166 voor EHS-netten en EUR 336.704 voor HS-netten.

4.1.5 Geschatte kosten voor RCR-investeringen

29. Op grond van artikel 41b, eerste lid, onderdeel i, van de E-wet neemt TenneT de geschatte kosten in acht die zij zal maken voor RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen. Dit is conform het methodebesluit transporttaken 2017-2021. De ACM sluit hiermee tevens aan bij de methodiek van het methodebesluit netbeheerder van het net op zee 2017-2021.
30. De ACM berekent de geschatte kosten op basis van de gestandaardiseerde activawaarde van de RCR-activa, de afschrijvingen, de reële Weighted Average Cost of Capital (hierna: WACC) voor nieuw vermogen en de efficiënte inkoopkosten voor energie en vermogen. TenneT heeft in het tarievenvoorstel de investeringsuitgaven, de afschrijvingen en inkoopkosten voor energie en vermogen ingevuld; de overige gegevens ontleent de ACM aan de reguleringsdata 2017. Voor de algemene operationele kosten ontvangt TenneT een forfaitaire vergoeding van 1% van de totale efficiënte investeringen (inclusief reeds vergoede vermogenskosten) vanaf ingebruikname van de activa.
31. De ACM berekent de kosten 2019 voor RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen. Dit resulteert in een toevoeging voor het jaar 2019 van EUR 54.169.916 voor EHS-netten en EUR 3.471.477 voor HS-netten.

4.1.6 Kosten voor de systeemtaken

32. Op grond van artikel 41b, derde lid, van de van de E-wet worden de geschatte kosten voor de systeemtaken toegevoegd aan de totale inkomsten voor de transporttaken. De geschatte kosten voor systeemtaken voor 2019 worden bepaald aan de hand van bijlage 1 van het methodebesluit systeemtaken 2017-2021.

33. De ACM berekent de geschatte kosten met gegevens uit de reguleringsdata 2017. Daarnaast heeft TenneT in haar tarievenvoorstel een bedrag voor het saldo onbalans 2018 opgenomen. Het saldo onbalans is het positieve of negatieve resultaat van alle financiële transacties in het voorgaande kalenderjaar voor verrekening van de onbalans. Dit zijn transacties tussen enerzijds TenneT en anderzijds de programmaverantwoordelijke partijen en leveranciers van regel- en reservevermogen. Het saldo onbalans 2018 bedraagt EUR 30.673.021 en wordt na toepassing van de belastingrente in mindering gebracht op de geschatte inkoopkosten systeemtaken.
34. De geschatte kosten voor het jaar 2019 bestaan uit de volgende onderdelen:
- De beheerkosten voor systeemtaken van EUR 64.996.814.
  - De inkoopkosten voor systeemtaken van EUR 26.709.738.
  - De uitvoeringskosten voor systeemtaken van EUR 39.974.703.
- Dit resulteert in een vergoeding van EUR 131.681.254 die wordt toegevoegd aan de totale inkomsten 2019 voor EHS-netten.

4.1.7 Inkoopkosten naastgelegen netten

35. Op grond van artikel 41b, tweede lid, eerste volzin, van de E-wet worden de geschatte kosten die andere netbeheerders voor de uitvoering van wettelijke taken in rekening brengen bij TenneT toegevoegd aan de totale inkomsten van TenneT. Dit gaat om een schatting van de inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders en de geschatte kosten die het gevolg zijn van het Europese vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders. Dit vergoedingsmechanisme wordt ook wel de Inter-TSO Compensation genoemd. De wettelijke formule wordt niet toegepast op deze kosten.¹⁰

Inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders 2019 (HS)

36. De ACM schat de inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders 2019 voor HS-netten, door het gemiddelde te berekenen van de realisatie in de jaren 2013, 2014 en 2015, gecorrigeerd voor inflatie. Dit resulteert in een toevoeging van EUR 15.427.119 op de totale inkomsten 2019 voor HS-netten.

Inter-TSO Compensation 2019 (EHS)

37. Volgens het methodebesluit transporttaken 2017-2021, sub-paragraaf 10.2, volgt de vergoeding voor de kosten van Inter-TSO Compensation (hierna: ITC) over de jaren 2017-2021 dezelfde systematiek als de inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders. De ACM schat daarom de ITC-kosten in 2019 voor EHS-netten door het gemiddelde te berekenen van de realisatie in de jaren 2013, 2014 en 2015, gecorrigeerd voor inflatie. Dit resulteert in een vermindering van EUR 4.862.785 op de totale inkomsten 2019 voor EHS-netten.

4.1.8 Conclusie

38. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een bedrag van EUR 675.647.091 aan totale inkomsten exclusief tariefcorrecties voor TenneT voor het jaar 2019. Dit komt overeen met het

---

¹⁰ Zie ook Methodebesluit Transporttaken TenneT 2017-2021, randnummers 324 en 325.

tarievenvoorstel van TenneT.

4.2 Tariefcorrecties

39. De ACM kan de tarieven die zullen gelden corrigeren. Dit doet de ACM door de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te berekenen. Hiertoe berekent de ACM in deze paragraaf de som van de tariefcorrecties. Deze som voegt de ACM toe aan de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties.
40. De ACM onderscheidt in hoofdstuk 11 van het methodebesluit tariefcorrecties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid zoals neergelegd in artikel 41c, tweede lid, van de E-wet. Daarnaast zijn er tariefcorrecties waarvoor een specifieke wettelijke bevoegdheid is verleend.
41. De ACM past voor dit tarievenbesluit de volgende tariefcorrecties toe op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid:
1. Correctie vermogenskosten RCR-investeringen 2016 in 2019: Friese netten (EHS);
  2. Correctie vermogenskosten RCR-investeringen 2017 in 2019 (EHS en HS);
  3. Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur 2017 in 2019 (EHS en HS);
  4. Prognose omzet aansluitdienst en meterhuur 2019 (EHS en HS);
  5. Correctie inkomsten transportdiensten 2016 in 2019 (EHS en HS);
  6. Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur 2016 in 2019 (HS);
  7. Correcties voor de systeemtaken (EHS):
    - a. Correctie inkomsten systeemdiensten 2011-2014 in 2019;
    - b. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode vóór 1-7-2011 in 2019;
    - c. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode na 1-7-2011 in 2019.
42. De ACM past voor dit tarievenbesluit de volgende tariefcorrecties toe op grond van een specifieke wettelijke bevoegdheid:
1. Correctie inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders 2017 in 2019 (HS);
  2. Correctie Inter-TSO Compensation 2017 in 2019 (EHS);
  3. Omzetcorrectie op basis van volumeverschillen 2017 in 2019 (EHS en HS);
  4. Inzet veilinggelden 2019 (EHS).
43. De ACM zal met tariefcorrecties kosten of opbrengsten uit eerdere jaren vergoeden in de tarieven van het jaar 2019. Hierbij houdt de ACM rekening met de financieringslasten of baten die uit deze vergoeding volgen door de toepassing van de heffingsrente c.q. belastingrente.¹¹ Deze rente is vastgesteld voor de periode tot en met het vierde kwartaal van 2018. Bij het vaststellen van het onderhavige tarievenbesluit is de belastingrente voor het eerste en tweede kwartaal van 2019 nog niet bekend. Daarom hanteert de ACM voor de eerste twee kwartalen van 2019 de meest recent vastgestelde belastingrente.¹²

---

¹¹ De ACM gebruikt de heffingsrente voor de jaren tot en met 2012 en de belastingrente voor jaren vanaf 2013.

¹² Voor de berekening van de misgelopen rente in 2018 en 2019 gebruikt de ACM de gemiddelde belastingrente van de laatste twee kwartalen van 2018 en de eerste twee kwartalen van 2019.

44. Het uitgangspunt bij het toepassen van de heffingsrente c.q. belastingrente is dat over het totale bedrag rente wordt berekend vanaf 1 juli van het jaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft tot 1 juli 2019. Een uitzondering hierop vormt de omzetcorrectie op basis van volumeverschillen 2017 in 2019, waarbij de belastingrente wordt berekend vanaf 1 januari na het jaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft.

4.2.1 Tariefcorrecties op grond van de algemene wettelijke bevoegdheid

45. De correcties die de ACM in deze paragraaf (4.2.1) berekent, zijn gebaseerd op artikel 41c, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de E-wet. Indien een ander onderdeel van artikel 41c, tweede lid, van de E-wet als basis dient, wordt dit expliciet aangegeven.

Correctie vermogenskosten RCR-investeringen EHS 2016: Windpark Friesland

46. De ACM calculeert de vermogenskosten van RCR-investeringen in aanbouw 2016 voor Friese netten na. Voor Windpark Friesland is geen schatting opgenomen in een eerder tarievenbesluit. Dit betekent dat het verschil tussen de realisatie en de schatting gelijk is aan de hoogte van de realisatie. TenneT heeft de gerealiseerde waarden als onderdeel van de reguleringsdata 2017 opgegeven. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 1.787 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor EHS netten.

Correctie vermogenskosten RCR-investeringen 2019 (EHS en HS)

47. De ACM calculeert de vermogenskosten van RCR-investeringen in aanbouw 2017 na. De ACM berekent hiervoor het verschil tussen de realisaties van deze vermogenskosten en de geschatte vermogenskosten van RCR-investeringen in aanbouw die in de transporttarieven 2017 zijn verwerkt. TenneT heeft de gerealiseerde waarden op 24 september 2018 van de activa in aanbouw opgegeven in de reguleringsdata 2017. Op basis van deze data berekent de ACM de gerealiseerde vermogenskosten 2017.

48. De geschatte vermogenskosten 2017 van RCR-investeringen in aanbouw bedroegen EUR 33.965.201 voor de EHS-netten. De realisatie bedraagt EUR 30.586.224. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 3.654.702 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor EHS-netten.

49. De geschatte vermogenskosten 2017 van RCR-investeringen in aanbouw bedroeg EUR 1.794.217 voor de HS-netten. De realisatie bedraagt EUR 1.670.254. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 134.078 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor HS-netten.

Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur 2017 (EHS en HS)

50. TenneT heeft in het tarievenvoorstel een correctie opgenomen voor de omzet aansluitdienst en meterhuur 2017 voor EHS- en HS-netten. TenneT heeft hiervoor het verschil berekend tussen de werkelijke opbrengsten voor de aansluitdienst en meterhuur in 2017 en de geprognosticeerde

opbrengsten die in de transporttarieven van 2017 zijn verwerkt. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 95.167 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten en een correctie van EUR 2.046.793 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten voor 2019 voor de HS-netten.

Prognose omzet aansluitdienst en meterhuur 2019 (EHS en HS)

51. TenneT heeft in het tarievenvoorstel een prognose opgenomen van de omzet aansluitdienst en meterhuur 2019 voor EHS- en HS-netten. TenneT licht in het tarievenvoorstel toe dat zij deze prognose baseert op de realisatie in 2017. Dit resulteert in een correctie van EUR 1.145.696 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten en een correctie van EUR 32.373.108 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de HS-netten.

Correctie inkomsten transportdiensten 2016 in 2019 (EHS en HS)

52. TenneT heeft in het tarievenvoorstel een correctie opgenomen voor de inkomsten transportdiensten. Deze correctie verrekent de inkomsten op het EHS- en HS-netvlak als gevolg van wijzigingen in de inkomsten van de transportdiensten in afgelopen jaren. Wijzigingen kunnen bijvoorbeeld plaatsvinden door het wijzigen van een factuur of als gevolg van een geschilprocedure. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 2.484 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten en een correctie van EUR 317.033 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor de HS-netten.

Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur 2016 in 2019 (HS)

53. TenneT heeft in het tarievenvoorstel een correctie opgenomen voor de omzet aansluitdienst en meterhuur 2016 voor HS-netten. TenneT heeft hiervoor het verschil berekend tussen de werkelijke opbrengsten voor de aansluitdienst en meterhuur in 2016 en de geprognosticeerde opbrengsten die in de transporttarieven van 2016 zijn verwerkt. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 187.544 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de HS-netten.

Tariefcorrecties voor de systeemtaken (EHS)

54. De ACM past op het budget voor de systeemtaken drie tariefcorrecties toe. Het gaat om de volgende tariefcorrecties:
- a. Correctie inkoopkosten systeemdiensten 2011-2014 in 2019;
  - b. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode vóór 1-7-2011 in 2019;
  - c. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode na 1-7-2011 in 2019.

Ad a. Correctie inkomsten systeemdiensten in 2019

55. TenneT heeft een correctie systeemdiensten opgenomen in het tarievenvoorstel. Dit betreft een nacalculatie voor de periode 2011-2014. TenneT heeft voor de jaren 2011-2014 voorschotfacturen voor systeemdiensten verstuurd aan partijen in afwachting van de ontvangst van de meetdata. De in rekening gebrachte voorschotten zijn met deze partijen verrekend op basis van de verstrekte

meetdata. Na toepassing van belastingrente resulteert dit voor de EHS-netten in een correctie van EUR 2.449.316 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten.

Ad b. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode vóór 1-7-2011 in 2019

56. In het methodebesluit systeemtaken 2014-2016 heeft de ACM geconcludeerd dat, ten gevolge van de uitspraak van het CBb van 23 juli 2012 inzake Dow Benelux B.V.¹³ bepaalde afnemers in het verleden onverschuldigde systeemdienstentarieven hebben betaald. TenneT dient deze afnemers te restitueren. Dit leidt tot een wijziging in de inkomsten uit de systeemdienstentarieven die voor verrekening in aanmerking komen.

57. De ACM heeft de door TenneT in haar tarievenvoorstel opgevoerde restituties van de systeemdienstentarieven voor de claimperiode vóór 1 juli 2011 onderzocht. Hieruit zijn geen aanpassingen voortgekomen. Op grond van artikel 41c, tweede lid, onderdeel b, van de E-wet voert de ACM derhalve de door TenneT opgegeven correctie uit. Dit resulteert voor de claimperiode vóór 1 juli 2011 in een correctie van EUR 17.499.197 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten.

Ad c. Correctie systeemdienstentarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode na 1-7-2011 in 2019

58. De ACM heeft de door TenneT in haar tarievenvoorstel opgevoerde restituties van de systeemdienstentarieven voor de claimperiode na 1-7-2011 onderzocht. Hieruit zijn geen aanpassingen voortgekomen. Op grond van artikel 41c, tweede lid, onderdeel b, van de E-wet voert de ACM derhalve de door TenneT opgegeven correctie uit. Dit resulteert voor de claimperiode na 1-7-2011 in een correctie van EUR 507.580 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor de EHS-netten.

4.2.2 Tariefcorrecties op grond van een specifieke wettelijke bevoegdheid

Correctie inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders 2017 in 2019 (HS)

59. De ACM calculeert de inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders 2017 na, op grond van artikel 41b, tweede lid van de E-wet. De ACM berekent hiervoor het verschil tussen de realisatie in 2017 en de schatting van de inkoopkosten die in de transporttarieven 2017 is verwerkt.

60. De ACM heeft bij de reguleringsdata 2017 de realisaties van de inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders voor 2017 van TenneT ontvangen. De schatting van de inkoopkosten naastgelegen netten voor 2017 bedroeg EUR 17.145.097. De realisatie bedraagt EUR 20.971.069. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 4.138.171 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor HS-netten.

Correctie Inter-TSO Compensation 2017 in 2019 (EHS)

61. De ACM calculeert de Inter-TSO Compensation 2017 (hierna: ITC) na, op grond van artikel 41b, tweede lid, van de E-wet. De ACM berekent hiervoor het verschil tussen de realisatie in 2017 en

---

¹³ ECLI:NL:CBB:2012:BX4127.

de schatting van de ITC die in de transporttarieven van 2017 is verwerkt. Onder de realisatie wordt verstaan de opbrengsten minus de kosten die op basis van de internationale afspraken worden toegerekend aan het Nederlandse landelijk hoogspanningsnetwerk.

62. De ACM heeft bij de reguleringsdata 2017 de realisaties van de ITC voor 2017 van TenneT ontvangen. De schatting van de ITC voor 2017 bedroeg minus EUR 19.641.671. De realisatie bedraagt minus EUR 6.171.844. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 14.568.965 die wordt opgeteld bij de totale inkomsten 2019 voor EHS-netten.

Omzetcorrectie op basis van volumeverschillen 2017 in 2019 (EHS en HS)

63. De ACM calculeert de omzet op basis van volumeverschillen 2017 na, op grond van artikel 41d, tweede lid, van de E-wet. De ACM berekent hiervoor het verschil tussen de gerealiseerde tariefinkomsten in het jaar 2017 en de toegestane tariefinkomsten voor 2017. De ACM heeft bij het tarievenvoorstel de realisaties van de tariefinkomsten van TenneT ontvangen.
64. De toegestane tariefinkomsten 2017 voor de EHS-netten bedroegen EUR 16.265.957. De realisatie bedraagt EUR 16.341.333. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 79.943 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor EHS-netten.
65. De toegestane tariefinkomsten 2017 voor de HS-netten bedroegen EUR 491.331.608. De realisatie bedraagt EUR 505.537.837. Dit resulteert, na toepassing van de belastingrente, in een correctie van EUR 15.067.070 die in mindering wordt gebracht op de totale inkomsten 2019 voor HS-netten.

Inzet veilinggelden (EHS)

66. De gelden die voortvloeien uit de toewijzing van koppelingcapaciteit (hierna: veilinggelden) op grond van artikel 16, zesde lid van Verordening 714/2009¹⁴ worden gebruikt als inkomsten waarmee de tarieven kunnen worden verlaagd. De ACM bepaalt hiervoor de inzet van de veilinggelden bij de vaststelling van de transporttarieven. De veilinggelden zijn de opbrengsten die TenneT ontvangt middels de veilingen van de beschikbare transportcapaciteit op de grensoverschrijdende transmissielijnen verminderd met de kosten van de veiling. In de bevoegdhedenovereenkomst hebben TenneT en de ACM afspraken gemaakt over de wijze waarop TenneT reeds ontvangen en in de toekomst te ontvangen veilinggelden betreft in het jaarlijkse tarievenvoorstel.¹⁵
67. De ACM heeft het rapport met de realisaties van de veilinggelden 2017 op 20 juli 2018 ontvangen. De realisatie van de veilinggelden voor 2017 is EUR 51.165.706. Dit bedrag wordt verdeeld over drie jaar (2019 tot en met 2021). Samen met de uitkomsten uit voorgaande jaren wordt voor het jaar 2019 in totaal EUR 117.526.938 ingezet. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de totale

---

¹⁴ Verordening 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003.

¹⁵ Overeenkomst van 15 december 2015 met kenmerk ACM/DE/2015/206388.

inkomsten 2019 voor EHS-netten.

4.2.3 Conclusie

68. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een bedrag van minus EUR 137.730.105 aan correcties voor het jaar 2019.

4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties

69. In paragraaf 4.1.8 is uitgewerkt dat de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties EUR 675.647.091 bedragen voor het jaar 2019. In paragraaf 4.2.3 is berekend dat de tariefcorrecties minus EUR 137.730.105 bedragen voor het jaar 2019. Opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties, te weten EUR 537.916.986. Dit is het bedrag dat TenneT in 2019 maximaal mag ontvangen. Dit bedrag komt overeen met het tarievenvoorstel van TenneT. De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de inkomsten en correcties. In bijlage 1 wordt de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Berekening totale inkomsten			
Stap 1: Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties	Totaal	EHS	HS
Totale inkomsten op basis van wettelijke formule 2019	438.333.217	139.146.827	299.186.390
Toevoeging HS-installatie Deltius 2019	198.629		198.629
Toevoeging vermogenskosten RCR-investeringen 2018 in 2019: Friese netten	397.870	61.166	336.704
Toevoeging vermogenskosten RCR-investeringen 2019	36.830.394	35.011.238	1.819.155
Toevoeging totale kosten RCR-investeringen 2019	57.641.393	54.169.916	3.471.477
Toevoeging budget systeemtaken 2019	131.681.254	131.681.254	
Toevoeging prognose inkoopkosten transport bij regionale netbeheerder(s) 2019	15.427.119		15.427.119
Toevoeging prognose InterTSO compensation 2019	-4.862.785	-4.862.785	
Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties 2019	675.647.091	355.207.617	320.439.474
Stap 2: Tariefcorrecties			
Correcties op grond van de algemene bevoegdheid			
Correctie vermogenskosten RCR-investeringen EHS 2016 in 2019: Friese netten	1.787	1.787	
Correctie vermogenskosten RCR-investeringen 2017 in 2019	-3.788.780	-3.654.702	-134.078
Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur 2017 in 2019	-2.141.960	-95.167	-2.046.793
Prognose omzet aansluitdienst en meterhuur 2019	-33.518.804	-1.145.696	-32.373.108
Correctie inkomsten transportdiensten EHS 2016 in 2019	-2.484	-2.484	
Correctie inkomsten transportdiensten HS 2016 in 2019	317.033		317.033
Correctie omzet aansluitdienst en meterhuur HS 2016 in 2019	-187.544		-187.544
Correctie inkomsten systeemdiensten 2011-2014 in 2019	-2.449.316	-2.449.316	
Correctie systeemdiententarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode vóór 1-7-2011 in 2019	17.499.197	17.499.197	
Correctie systeemdiententarieven n.a.v. DOW-uitspraak: claimperiode na 1-7-2011 in 2019	507.580	507.580	
Correcties op grond van een specifieke wettelijke bevoegdheid			
Correctie inkoopkosten transport bij regionale netbeheerders(s) 2017 in 2019	4.138.171		4.138.171
Correctie InterTSO compensation 2017 in 2019	14.568.965	14.568.965	
Omzetcorrectie op basis van volumever schillen 2017 in 2019	-15.147.013	-79.943	-15.067.070
Inzet veilinggelden 2019	-117.526.938	-117.526.938	
Totaal tariefcorrecties 2019	-137.730.105	-92.376.716	-45.353.389
Stap 3: Totale inkomsten			
Totale inkomsten 2019	537.916.986	262.830.901	275.086.085

4.4 Wijziging rekenvolumina 2019

70. De ACM wijzigt met dit besluit ook de rekenvolumina van TenneT. Op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet kan de ACM het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief

wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) gedurende een reguleringsperiode wijzigen. De rekenvolumina dienen gebaseerd te zijn op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren. In het methodebesluit transporttaken 2017-2021 heeft de ACM aangegeven dat zij de rekenvolumina gedurende de reguleringsperiode wil aanpassen indien de verwachte veranderingen in de volumina ten opzichte van de rekenvolumina een wijziging van meer dan 1% in de inkomsten veroorzaken.

71. TenneT stelt voor de rekenvolumina voor 2019 te wijzigen naar de gerealiseerde volumina 2017. De verwachte inkomsten komen met de nieuwe rekenvolumina neer op EUR 537.265.409. De ACM heeft berekend dat de inkomsten EUR 531.570.720 zijn, als de rekenvolumina 2018 worden gebruikt. Dit is een verschil van 1,1%. De ACM concludeert dat het tarievenvoorstel ten aanzien van de wijziging van de rekenvolumina voldoet aan hetgeen is bepaald in het methodebesluit.

4.5 Tarieven

72. In deze paragraaf vindt de beoordeling van de tarieven plaats. De ACM beoordeelt of het voorstel van TenneT voldoet aan hetgeen is bepaald in de Tarieencode elektriciteit.
73. Hoofdstuk 3 van de Tarieencode elektriciteit schrijft voor welke kosten gedekt dienen te worden door welke tariefdragers (artikel 3.7.5) en beschrijft verhoudingen tussen tarieven (artikel 3.7.5a). Ook wordt het cascade-beginsel toegepast: voor de kostentoekening aan verbruikers worden kosten van een net op een hoger spanningsniveau toegerekend aan een net op een lager spanningsniveau (artikel 3.6).
74. De tarieven die TenneT heeft voorgesteld resulteren in verwachte inkomsten in 2019 die lager zijn dan toegestaan. De ACM stelt de tarieven die TenneT heeft voorgesteld vast.

5 Dictum

75. Op grond van artikel 41c, eerste en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de Autoriteit Consument en Markt de transporttarieven voor het jaar 2019, die TenneT TSO B.V. ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig onderstaande tabel.

76. Daarnaast stelt de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet de rekenvolumina gewijzigd vast volgens onderstaande tabel.

Omschrijving	Vastrecht	kW gecontracteerd per jaar	kW max per maand	kW gecontracteerd per jaar (max 600 uur)	kW max per week (max 600 uur)
EHS					
Tarieven 2019	12.478,96	8,61	0,87	4,30	0,30
Rekenvolumina 2019	22,55	1.212.716	12.026.541	235.262	3.215.320
HS					
Tarieven 2019	2.760,00	17,10	1,66	8,55	0,58
Rekenvolumina 2019	91,56	14.929.120	153.986.790	226.512	1.737.592

77. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is TenneT TSO B.V. verplicht om een exemplaar ter inzage te leggen in ieder van haar vestigingen.

78. De tarieven treden in werking op 1 januari 2019.

Den Haag,
Datum: 21 november 2019

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,
W.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2019

1. ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Rekenmodule tarievenbesluit TenneT 2019” gepubliceerd met daarin de berekening van de totale inkomsten voor het jaar 2019. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – Relevante wettelijke bepalingen

1. Artikel 40 E-wet

De tarieven voor de diensten ter uitvoering van de taken, genoemd in artikel 16, eerste en tweede lid, met uitzondering van onderdeel p, worden vastgesteld overeenkomstig de artikelen 41 tot en met 41d.

2. Artikel 41a E-wet

1 Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 41b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 41, eerste lid, vast:

- a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,
- b. de kwaliteitsterm, en
- c. het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld.

2 De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in de aanhef van dat lid bedoelde periode wijzigen.

[...]

3. Artikel 41b E-wet

1 Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, en voor zover het betreft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36 of 37,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 41a,
- d. de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

- e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d of 20e, tweede of derde lid, voor zover de kosten doelmatig zijn;
- f. [...]
- g. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
- h. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;
- i. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.

2 De geschatte kosten die een netbeheerder voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste en tweede lid, bij een andere netbeheerder in rekening zal brengen, worden zonder toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, onder d, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven van deze andere netbeheerder. Het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde kosten wordt betrokken bij de vaststelling van de totale inkomsten uit de tarieven van de andere netbeheerder in een volgend jaar.

3 De geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, maakt, worden zonder toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, en met toepassing van het besluit, bedoeld in artikel 41, eerste lid, onderdeel b, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.

4 De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en g.

4. Artikel 41c E-wet

1 De Autoriteit Consument en Markt stelt de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor onderscheiden tariefdraggers, jaarlijks vast.

2 De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in dat jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:

- a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
- b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven

zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;

- c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;
- d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt;
- e. zijn vastgesteld op basis van de geschatte kosten als bedoeld in het zevende lid en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken.

3 [...]

7 De Autoriteit Consument en Markt betreft bij het vaststellen van de tarieven:

- a. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;
- b. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.

8 Indien de netbeheerder van het net op zee op grond van artikel 42a, derde lid, een bedrag in rekening brengt bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet wordt dat bedrag zonder toepassing van de formule, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven.

5. Artikel 41d E-wet

1 In afwijking van artikel 41a wordt voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ten aanzien van de taken, bedoeld in artikel 16, eerste lid geen kwaliteitsterm vastgesteld.

2 De Autoriteit Consument en Markt stelt voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet jaarlijks het verschil vast tussen de totale inkomsten uit de tarieven, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, en de gerealiseerde totale inkomsten uit de tarieven. Bij de eerstvolgende vaststelling van de tarieven verwerkt de Autoriteit Consument en Markt het verschil in de tarieven.

6. Artikel 42 E-wet

1 De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar, volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven.

2 Indien op 1 januari de tarieven voor het volgende jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.

3 Iedere netbeheerder legt een exemplaar van de voor hem geldende tarieven voor een ieder ter inzage in al zijn vestigingen.

Bijlage 3 – Formulebijlage RCR-investeringen

Voor RCR-investeringen geldt t-0 regulering; in deze bijlage werkt de ACM uit hoe dit in detail werkt.

Stap 1: Toevoeging geschatte vermogenskosten

TenneT mag schattingen opnemen in het tarievenvoorstel voor vermogenskosten van RCR-investeringen die in aanbouw zijn.

De ACM rekent de door TenneT opgegeven schattingen na. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie, **zonder** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Startdatum in aanbouw;
- Verwachte datum van ingebruikname (IBN);
- Verwachte waarde activa in aanbouw op 1 januari of 1 april in 2016 (wanneer projecten vóór deze datum zijn gestart) of op start;
- Verwachte waarde activa in aanbouw op IBN of 31 december (activawaarde zonder afloopinvesteringen).

Voor de schatting van de vermogenskosten voor RCR i in jaar t hanteert de ACM de volgende formule:

$$\text{Schatting vermogenskosten } RCR_{i,t} = ((1 + WACC \text{ nominaal nieuw vermogen}_t)^{A_{i,t}} - 1) * B_{i,t}$$

Waarbij $A_{i,t}$ en $B_{i,t}$:

$$A_{i,t} = \frac{\text{schatting aantal dagen in aanbouw in jaar } t \text{ van } RCR_i}{\text{aantal dagen in jaar } t}$$

$$B_{i,t} = (\text{schatting activawaarde op 1 januari jaar } t \text{ of op de start in jaar } t \\ + \text{ schatting activawaarde op IBN in jaar } t \text{ of op 31 december jaar } t) / 2$$

Over het algemeen schat TenneT vermogenskosten voor hetzelfde jaar als het jaar waarop het tariefvoorstel betrekking heeft. Bijvoorbeeld: TenneT schat in het tariefvoorstel 2021 de vermogenskosten die TenneT verwacht in 2021. De schatting van de vermogenskosten is dan gelijk aan de toevoeging van de vermogenskosten. Er komt geen belastingrente aan te pas.

NB:

ACM en TenneT hebben afgesproken dat TenneT pas RCR-investeringen opneemt in het tariefvoorstel als TenneT het Gate 2-besluit¹⁶ voor deze RCR-investering heeft genomen. Dit leidt ertoe dat TenneT voor de periode tussen de start van een project en het Gate 2-besluit nog geen vergoeding voor de vermogenskosten heeft ontvangen. ACM en TenneT hebben afgesproken dat TenneT bij het eerste tariefvoorstel na het Gate 2-besluit deze vermogenskosten alsnog kan

---

¹⁶ Het Gate 2 besluit wordt genomen op het moment dat TenneT de definitieve investeringsbeslissing neemt voor een bepaald project. Dit sluit de voorbereidingsfase af, en vanaf dit moment begint zij met de daadwerkelijke bouw van een actief.

opgeven. Omdat TenneT de kosten dan in een later jaar vergoedt krijgt dan wanneer zij de kosten maakt, gebruikt de ACM de belastingrente om hiervoor te compenseren.

Voorbeeld:

- Het project is gestart op 15 juli 2017.
- Het Gate 2-besluit is genomen op 15 augustus 2018.
- TenneT verwacht IBN op 15 augustus 2020.
- In het tarievenvoorstel 2019 geeft TenneT de schatting van de vermogenskosten 2018 én 2019 op. Over 2017 zijn er al realisaties van de activawaarden beschikbaar. ACM berekent de nacalculatie vermogenskosten 2017 in het tarievenbesluit 2019.

Stap 2: Realisatie en nacalculatie vermogenskosten

De ACM mag de schattingen van de vermogenskosten van RCR-investeringen in aanbouw nacalculeren op basis van realisaties.

De ACM berekent de vermogenskosten op basis van realisaties. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie, **met** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- Startdatum in aanbouw;
- Datum van ingebruikname (IBN);
- Waarde activa in aanbouw op 1 januari of 1 april in 2016 (wanneer projecten vóór deze datum zijn gestart) of start;
- Waarde activa in aanbouw op IBN of 31 december (activawaarde zonder afloopinvesteringen).

Voor de realisatie vermogenskosten voor RCR i in jaar t hanteert de ACM de volgende formule:

$$\text{Realisatie vermogenskosten } RCR_{i,t} = ((1 + WACC \text{ nominaal nieuw vermogen})^{A_{i,t}} - 1) * B_{i,t}$$

Waarbij $A_{i,t}$ en $B_{i,t}$:

$$A_{i,t} = \frac{\text{realisatie aantal dagen in aanbouw in jaar } t \text{ van } RCR_i}{\text{aantal dagen in jaar } t}$$

$$B_{i,t} = (\text{activawaarde op 1 januari jaar } t \text{ of op de start in jaar } t \\ + \text{activawaarde op IBN in jaar } t \text{ of op 31 december jaar } t) / 2$$

De gerealiseerde gegevens zijn pas beschikbaar een aantal maanden nadat het jaar is afgelopen. Dit betekent dat realisaties over jaar t pas bekend worden gedurende jaar $t+1$ en pas kunnen worden verwerkt in het tarievenbesluit voor $t+2$.

Voor de tariefcorrectie berekent de ACM eerst het verschil tussen de realisatie en de schatting van de vermogenskosten.

Vershil vermogenskosten RCR_{i,t}

$$= \text{Realisatie vermogenskosten RCR}_{i,t} - \text{Schatting vermogenskosten RCR}_{i,t}$$

Omdat TenneT het verschil verrekend krijgt in t+2 (of mogelijk nog een ander jaar) gebruikt de ACM de belastingrente om hiervoor te compenseren.

Stap 3: Toevoeging geschatte totale kosten

TenneT mag schattingen opnemen in het tarievensvoorstel voor totale kosten van RCR-investeringen die in gebruik zijn of worden genomen.

De ACM rekent de door TenneT opgegeven schattingen na. Hiervoor vraagt de ACM aan TenneT **per RCR-investering per jaar** de volgende informatie, **zonder** accountantsverklaring:

- Naam RCR-investering;
- (Verwachte) datum van ingebruikname (IBN);
- (Verwachte) waarde activa op IBN (inclusief afloopinvesteringen);
- Schatting afschrijvingen;
- Schatting inkoopkosten energie en vermogen.

Voor de schatting totale kosten voor RCR i in jaar t hanteert de ACM de volgende formule:

Schatting totale kosten RCR_{i,t}

$$\begin{aligned} &= (\text{verwachte}) \text{ ultimo activawaarde}_{i,t} * \text{reële WACC nieuw vermogen}_t \\ &+ \text{schatting afschrijvingen}_{i,t} + \text{schatting inkk E\&V}_{i,t} \\ &+ \text{schatting algemene operationele kosten}_{i,t} \end{aligned}$$

Voor de schatting van de algemene operationele kosten voor RCR i in jaar t geldt:

schatting totale operationele kosten_{i,t}

$$\begin{aligned} &= \frac{\text{aantal dagen in gebruik in jaar } t}{\text{dagen in jaar } t} * 1\% \\ &* (\text{verwachte}) \text{ waarde activa op IBN incl. vermogenskosten} \end{aligned}$$

Waarbij:

(Verwachte) waarde activa op IBN incl. vermogenskosten_{i,t} = *(verwachte) waarde activa op IBN_{i,t}* + *cumulatieve vermogenskosten_{i,t}*

Voor de schatting van de ultimo activawaarde voor RCR i in jaar t geldt:

ultimo activawaarde_{i,t}

$$\begin{aligned} &= (\text{verwachte}) \text{ ultimo activawaarde}_{i,t-1} * (1 + \text{cpi}_t) + \text{verwachte investeringen}_{i,t} \\ &- \text{schatting afschrijvingen}_{i,t} \end{aligned}$$